

Toespraak van voorzitter Metsola tijdens de Europese Raad donderdag 14 december 2023

Goedemorgen iedereen.

23 juni 2022 was een belangrijke mijlpaal voor ons Europees project. De dag waarop deze Raad de historische overeenkomst bereikte om Oekraïne en Moldavië de status van kandidaat-lidstaat te verlenen en Georgië een duidelijk Europees perspectief te geven.

Het afgelopen anderhalf jaar heeft Oekraïne snel vooruitgang geboekt met het verwezenlijken van al zijn doelstellingen, door het aannemen van de nodige wetgeving en het doorvoeren van de nodige hervormingen, zelfs in de moeilijkste omstandigheden.

Hetzelfde geldt voor Moldavië.

Geachte collega's,

We bevinden ons op de drempel van nog een historisch moment voor onze Unie. En het is aan ons om te beslissen: wordt een historische kans gegrepen of wordt dit moment herinnerd als een historische mislukking?

De afstand tussen beide is zeer vaak uiterst klein.

Het is nu tijd om onze belofte na te komen. Om blijf te geven van eensgezindheid en solidariteit. Om moed en vastberadenheid te tonen. Om te laten zien dat dit een win-winsituatie kan zijn voor iedereen.

Het starten van toetredingsonderhandelingen met Oekraïne en Moldavië is de volgende stap.

Ik begrijp dat dit een zwaarwegende beslissing is, ik begrijp dat dit voor sommigen rond deze tafel niet gemakkelijk is, en ik respecteer dat. Maar het is geen beslissing die is ingegeven door politiek opportunisme. Het besluit is gebaseerd op verdienste, op eerbiediging van onze criteria en op de idee dat elk land zijn eigen traject volgt in de richting van de doelstellingen die we ervoor hebben bepaald.

Door de mondiale geopolitieke situatie heeft niets doen ook een prijs.

Zoals ik gisteren tijdens de top van de EU en de Westelijke Balkan heb gezegd, wordt ons allemaal een gouden kans geboden. Die mogen we niet laten schieten.

Laat me het volgende zeggen: wat het voorbereiden van onze burens op toetreding betreft, staan wij klaar om ons deel te doen. Het Europees Parlement en de Verkhovna Rada van Oekraïne onderhouden al hechte betrekkingen. Onlangs nog hebben we een hernieuwd memorandum van overeenstemming tussen onze twee parlementen ondertekend inzake ondersteuning van de parlementaire democratie. Dit is een praktische manier waarop wij als Europees Parlement Oekraïne kunnen helpen zich voor te bereiden op toekomstige toetreding tot de EU.

Hetzelfde geldt voor Moldavië. Onze programma's ter ondersteuning van de democratie en onze nauwe samenwerking met het Moldavische parlement blijken al waardevol voor het Europese traject van het land.

Uitbreiding is onze beste geopolitieke en strategische investering, gericht op de toekomst. Het transformatieve vermogen ervan is iets dat we allemaal goed kennen. Een op verdienste gebaseerde uitbreiding versterkt ons continent, onze Unie en onze manier van leven.

In de Westelijke Balkan moeten we ervoor zorgen dat de ambities en de motivatie aan beide zijden niet verwateren. We hebben allemaal de verontrustende afname gezien van de pro-Europese gevoelens in de regio, zelfs onder jongeren. De hoop moet worden omgezet in tastbare resultaten, anders vervliegt ze.

Elke kandidaat-lidstaat moet zijn eigen, op verdienste gebaseerde pad in de richting van lidmaatschap volgen. Het zal niet gemakkelijk zijn, en zoals velen van ons hier zich kunnen herinneren en kunnen bevestigen, zal het ook enige tijd in beslag nemen.

Maar terwijl zij hervormingen doorvoeren en veranderingen realiseren, moeten wij bereid zijn hetzelfde te doen. Dat betekent dat de besprekingen over de toekomst van de Europese Unie moeten worden voortgezet — te beginnen met de plaats van Roemenië en Bulgarije in de Schengenzone.

Voor de onmiddellijke toekomst biedt de bijdrage van het Europees Parlement aan de kwestie van hervormingen, die nader wordt toegelicht in ons verslag over de wijziging van de Verdragen, een goede basis voor deze reflectie en ik hoop dat onze voorstellen tijdens een volgende vergadering zullen worden besproken.

Ondertussen duurt de oorlog in Oekraïne voort. We moeten vastberaden blijven in onze politieke, militaire, humanitaire en financiële steun, zelfs nu het moeilijker wordt. Het gaat niet alleen om een morele, maar ook om een strategische verplichting. Eveneens van strategisch belang is het dat we tot een akkoord komen over de nieuwe faciliteit voor Oekraïne van 50 miljard EUR waarover het Europees Parlement in oktober heeft gestemd. Want het gaat om investeringen en groei. Voor Oekraïne en voor Europa.

De faciliteit voor Oekraïne zal het herstel, de wederopbouw en de modernisering van Oekraïne ondersteunen, wat betekent dat er minder begrotingssteun nodig zal zijn in de toekomst.

Onze doelstelling om sterker, meer verenigd en concurrerder te worden in wereld die steeds meer verandert en die steeds vijandiger wordt, moet worden ondersteund met voldoende middelen. En voor velen lijkt het er nog steeds op dat we de harde financiële keuzes die onvermijdelijk moet worden gemaakt, simpelweg uitstellen.

De pandemie, de invasie in Oekraïne, de klimaatverandering, de energiecrisis en de uit de hand gelopen kosten van levensonderhoud hebben hun tol geëist. De stijgende rente heeft ertoe geleid dat de financieringskosten van NextGenerationEU zijn gestegen. Ons MFK heeft zijn grenzen bereikt, met de nieuwe taken die we samen zijn overeengekomen. Deze Europese Raad moet daarom tot een akkoord komen: een akkoord dat de prerogatieven van het Europees Parlement als begrotingsautoriteit, zoals vastgelegd in de Verdragen, eerbiedigt. Een akkoord dat een structurele oplossing biedt voor het beheer van de financieringskosten — en vooruitgang op het gebied van de eigen middelen maakt deel uit van deze oplossing. Een akkoord dat de gedeelde waarden van de Unie in stand houdt en geen toegevingen doet op het gebied van de rechtsstaat. Een akkoord dat ervoor zorgt dat de EU effectief kan reageren op

crises en onvoorziene omstandigheden. En een akkoord dat niet verder snijdt in vlaggenschipprogramma's die voor velen het tastbare gezicht van de Europese Unie zijn.

Daarom heeft het Europees Parlement herhaaldelijk aangedrongen op een herziening van het MFK en zijn wij bereid deze discussie voort te zetten.

Net zoals we overeenstemming hebben bereikt over de eerste wet ter wereld op artificiële intelligentie en over de wet inzake kritieke grondstoffen waarover het Parlement twee dagen geleden heeft gestemd. Zoals we samen onze energieonafhankelijkheid versterken en stimulansen bieden voor schone energie. Zoals we wetgeving hebben aangenomen inzake gasopslag en vermindering van de vraag naar gas, en zoals we in de laatste rechte lijn zitten om onze elektriciteitsmarkten te hervormen. Zoals we wereldleiders zijn op het gebied van progressief, marktgebaseerd klimaatbeleid.

We hebben dingen bereikt die onmogelijk leken. Dat kunnen we opnieuw doen.

Hetzelfde geldt voor onze inzet in het Midden-Oosten, waar we meer moeten doen om de humanitaire situatie in Gaza en de nasleep van de terreuraanslag van 7 oktober in Israël en het Midden-Oosten in ruimere zin aan te pakken. De Europese Unie kan het voortouw nemen bij het uitstippelen van een weg vooruit, een planning voor de periode erna, en het verlenen van hulp bij de wederopbouw, bij natievorming en bij het streven naar echte, duurzame en blijvende stabiliteit op basis van een tweestatenoplossing. Zelfs nu de oorlog woedt, moeten we spreken over vrede, over hoe we onschuldige levens kunnen redden, terreur kunnen stoppen en het internationaal recht kunnen eerbiedigen, en over hoe we de Palestijnen respijt en de Israëli's hoop kunnen bieden — vandaag. We moeten er ook voor zorgen dat de Westelijke Jordaanoever geen nieuwe regionale oorlogshaard wordt.

Sta me tot slot toe om nog één keer een oproep te doen met betrekking tot het migratie- en asielpact. De laatste tien jaar waren we nooit dichter. Ik ben hoopvol. We moeten het momentum aangrijpen. Een akkoord over dit pakket voor het einde van het jaar zal een beslissende overwinning betekenen voor het constructieve pro-Europese centrum in de aanloop naar het begin van een Europees verkiezingsjaar. We kunnen tonen dat Europa de oplossingen heeft voor de kwesties die er voor onze burgers toe doen.

Geachte collega's,

De verantwoordelijkheid rust op onze schouders om de juiste beslissingen te nemen. Ook al zijn die moeilijk. Om door te zetten. Om een compromis te vinden. Dat is immers de reden waarom we politiek bedrijven. Om de gevechten te winnen die onmogelijk lijken ... totdat ze toch gewonnen worden. We hebben een massa ervaring en een pak wetgevingswerk dat we al hebben verricht.

Europa heeft laten zien dat we het voortouw kunnen nemen en dat we in staat zijn tot de nodige beslissingen, en het voortouw nemen kunnen we vandaag opnieuw.